

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

**ДЕРЖАВНИЙ ЗАКЛАД
«Південноукраїнський національний
педагогічний університет імені К. Д. Ушинського»**

МАТЕРІАЛИ

**XIII Всеукраїнської інтернет-конференції здобувачів вищої освіти і
молодих учених**

ОСВІТА ТА СОЦІАЛІЗАЦІЯ ОСОБИСТОСТІ

ОДЕСА-2025

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

**ДЕРЖАВНИЙ ЗАКЛАД
«Південноукраїнський національний
педагогічний університет імені К. Д. Ушинського»**

**кафедра філософії, соціології та менеджменту соціокультурної
діяльності**

М А Т Е Р І А Л И

**XIII Всеукраїнської інтернет-конференції здобувачів вищої освіти і
молодих учених**

ОСВІТА ТА СОЦІАЛІЗАЦІЯ ОСОБИСТОСТІ

(Одеса, 24-25 квітня 2025 року)

Одеса -2025

УДК: 37+316.61

Освіта та соціалізація особистості. *XIII Інтернет-конференції здобувачів вищої освіти і молодих учених* (Одеса, 24-25 квітня 2025 р.) 63 с.

Рецензенти:

Єременко Олександр Михайлович – доктор філософських наук, професор кафедри філософії Національного університету «Одеська юридична академія»

Маді Галина Іванівна – кандидат філософських наук, доцент кафедри і соціальних і гуманітарних дисциплін Одеського національного морського університету

Збірник матеріалів Всеукраїнської інтернет-конференції здобувачів вищої освіти і молодих учених «Освіта та соціалізація особистості» вміщує матеріали, які досліджують освіту XXI століття, інновації та перспективи розвитку; стан та проблеми реформування системи української освіти; філософію освіти перед викликами сучасності; молодь в освітньому просторі: механізми соціалізації та самореалізації; соціальну адаптацію особистості в умовах суспільних трансформацій; ціннісні орієнтири та культурні практики особистості в українському суспільстві та розглядаються девіації та суспільні рухи у соціальному просторі сучасної України. Рекомендовано для науковців, педагогів, докторантів, аспірантів, здобувачів освіти.

Ухвалено до друку та розповсюдження мережею інтернет вченою радою Державного закладу «Південноукраїнський державний педагогічний університет імені К. Д. Ушинського», протокол № 17 від 26 червня 2025 р.

«Освіта та соціалізація особистості»

24-25 квітня 2025 року

ОРГКОМІТЕТ КОНФЕРЕНЦІЇ

Голова:

А. В. Красножон – ректор Державного закладу «Південноукраїнський національний педагогічний університет імені К. Д. Ушинського», доктор історичних наук, професор.

Заступники голови:

Копусь Ольга Антонівна – перший проректор з навчальної та науково-педагогічної роботи Державного закладу «Південноукраїнський національний педагогічний університет імені К. Д. Ушинського», доктор педагогічних наук, професор.

Музиченко Ганна В'ячеславівна – проректор з наукової роботи Державного закладу «Південноукраїнський національний педагогічний університет імені К. Д. Ушинського», доктор політичних наук, професор.

Борінштейн Євген Русланович – доктор філософських наук, професор, завідувач кафедри філософії, соціології та менеджменту соціокультурної діяльності Державного закладу «Південноукраїнський національний педагогічний університет імені К. Д. Ушинського».

Члени оргкомітету:

Лісеєнко Олена Василівна – доктор соціологічних наук, професор кафедри філософії, соціології та менеджменту соціокультурної діяльності, завідувач історико-філософського відділення Державного закладу «Південноукраїнський національний педагогічний університет імені К. Д. Ушинського».

Пегінова Оксана Борисівна – доктор філософських наук, професор кафедри філософії, соціології та менеджменту соціокультурної діяльності Державного закладу «Південноукраїнський національний педагогічний університет імені К. Д. Ушинського».

Атаманюк Зоя Миколаївна – доктор філософських наук, професор кафедри філософії, соціології та менеджменту соціокультурної діяльності Державного закладу «Південноукраїнський національний педагогічний університет імені К. Д. Ушинського».

конференції (21–22 берез. 2024 р., м. Черкаси) [Електронний ресурс] / упоряд. О. І. Астапова-Вязьміна ; відп. ред. проф. А. І. Бойко. М-во освіти і науки України, Черкас. держ. технол. ун-т. Черкаси : ЧДТУ, 2024. С.51-54.

Барков Степан - здобувач третього (освітньо-наукового) рівня вищої освіти ОНП Філософія, кафедра філософії, соціології та менеджменту соціокультурної діяльності ДЗ «Південноукраїнський національний педагогічний університет ім. К.Д. Ушинського;

Науковий керівник – **Поплавська Тетяна Миколаївна**, кандидат філософських наук, доцент кафедри філософії, соціології та менеджменту соціокультурної діяльності ДЗ «Південноукраїнський національний педагогічний університет імені К.Д. Ушинського»

ОСВІТА ЯК СФЕРА ТРАНСФОРМАЦІЇ ДУХОВНО-КУЛЬТУРНИХ ЦІННОСТЕЙ ЗАГАЛЬНОЛЮДСЬКОГО І НАЦІОНАЛЬНОГО ХАРАКТЕРУ

У сучасних умовах розвитку нашого суспільства під впливом глобальних тенденцій актуальним завданням залишається перехід системи освіти до її різноманітності. Перетворення у сфері освіти сьогодні важко уявити без усвідомлення необхідності цілісного підходу до змін, що відбуваються. В основі цього процесу лежить трансформація системи освіти в культурно-освітню сферу, що актуалізує питання розширення застосування інноваційних підходів, шляхів, форм навчання та виховання.

Ситуацію сучасності ускладнює те, що цінності, які передавалися з покоління в покоління - доброта, моральність, духовність, охайність, чесність, благоговіння, вдячність, віра в силу молитви, вірність, доброзичливість, єдність зі світом, любов, милосердя тощо - доброчесні ціннісні якості особистості зазнають деградації. Моральне виховання, яке дає кожному можливість обрати свою модель поведінки, працювати над власним характером, розвиваючи при цьому почуття власної гідності у різних типах і рівнях шкіл, зокрема й у вищій освіті, не розглядається як глобальна проблема, яка має стояти на першому плані. «Освіта», звісно, не може дати тієї ніжності, любові, безмежної теплоти слів та усмішок, як батьки, але вона покликана використовувати загальнолюдські цінності як інструмент, переданий батькам, педагогам, старшим поколінням, які мають прищепити дітям, нащадкам духовні цінності, щоб ті могли користуватися ними в процесі виховання і навчання на складному шляху свого духовного, морального, інтелектуального, фізичного, психічного тощо вдосконалення.

Важливо усвідомити, що в сучасному світі у вихованні дитини як духовної істоти, яка прийшла в цей світ як нова людина, щоб досягти зрілості - фізичної, духовної, розумової, головними є освіта і батьки - опікуни цієї нової людини. Справедливо зазначає А. Печчеї, що у новому ХХІ столітті

визначальним чинником розв'язання глобальних проблем є виховання цілісної людської особистості та її можливостей, де основним механізмом «нової людини», «нового гуманізму» є налагодження взаємодії культур (глобальний діалог культур), інтенсивний розвиток міжкультурних комунікацій, що здійснюється в усіх сферах життєдіяльності людини [1, р. 57].

Аналіз тенденцій розвитку світової та української культури, стану освіти в Україні та інших країнах показує, наскільки актуальною сьогодні є полікультурна освіта. Структурно моделі полікультурної освіти розглядаються з єдиною культурологічною спрямованістю, хоч і з різними назвами, спрямованими на виховання людини культури: «полікультуралізм», «полікультурний рівень виховання», «полікультурний простір», «етнопедагогічний простір», «соціокультурний простір», «мультикультуралізм», «полікультуризм», «культурологічний підхід», «крос-культурна освіта».

У нашому дослідженні «полікультурна освіта» - це освоєння й засвоєння етнокультури, української культури і світової культури в школах будь-якого типу (особливо корисна для учнів національної школи), з урахуванням сенситивних періодів їх розвитку. Майбутні школи - у становленні її як культуроспрямованої, культуроформуючої та культуротворчої освітньої системи, у висуненні як провідної ідеї полікультурної освіти - залучення до загальнолюдських цінностей, звертаючи увагу на ті міжнародні дослідження, в яких висувається пошук способів засвоєння дітьми та дорослими діалекту загальнолюдського, міжнародного і національного ставлення до себе, мови, культури народів, до історичного минулого і сучасного, національної гідності особистості як ключового способу трансформації суспільних ціннісних орієнтацій підростаючого покоління, зміцнення інституту сім'ї - сімейного виховання.

Водночас слід зазначити, що полікультурна освіта є стратегічним потенціалом для сучасного педагога, орієнтованого на виховання «загальнолюдської» особистості в її індивідуальному самовизначенні. Вона розширює горизонти освітньої діяльності; сприяє формуванню поліфонічного бачення світу; має на меті виховання «неодномірної» людини; культивує віротерпимість і соціальну солідарність як моральний ідеал і норму поведінки. Полікультурна освіта ґрунтується на засадах епістемологічного плюралізму, неприпустимості авторитарності в наукових судженнях, у її межах здійснюється демократизація освітнього процесу. Однак слід пам'ятати, що стратегії полікультурної освіти також не вільні від певної однобічності - абсолютизуючи ідею різноманіття світу культури, вони нівелюють ідею його єдності. У результаті освіта стає фрагментарною.

Щоб уникнути цієї небезпеки, необхідно дотримуватися принципу дуальності монокультурного і полікультурного начала, їхньої взаємної корекції, рівноваги. Такою стратегією є діалог. Діалог - це не просте накладення двох протилежних ідеалів - єдності й окремішності, особливого й загального, а постійне прагнення до гармонізації ідеалів безумовної цінності особистості й загальнолюдської солідарності. Тому філософський ідеал сучасної освіти

можна визначити як виховання діалогічної особистості, здатної сприймати і творити світ у гармонії його різноманіття.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

Aurelio Peccei. The Human Quality. Pergamon Press, 2016. 214p.

Бутенко Елеонора Геннадіївна – здобувачка третього (освітньо-наукового) рівня вищої освіти ОНП Філософія, кафедра філософії, соціології та менеджменту соціокультурної діяльності ДЗ «Південноукраїнський національний педагогічний університет ім. К.Д. Ушинського;

Науковий керівник – **Поплавська Тетяна Миколаївна**, кандидат філософських наук, доцент кафедри філософії, соціології та менеджменту соціокультурної діяльності ДЗ «Південноукраїнський національний педагогічний університет імені К.Д. Ушинського»

ІННОВАЦІЇ В СУЧАСНОМУ ОСВІТНЬОМУ ПРОСТОРИ: ЗАРУБІЖНИЙ ДОСВІД

Однією з помітних тенденцій сучасного розвитку, зумовленого глобалізацією, є загострення міжнародної конкуренції практично в усіх сферах суспільного життя. У цьому контексті питання підвищення власної конкурентоспроможності набуває загального характеру, охоплюючи як окремих осіб, так і цілі держави й навіть світові регіони. Усвідомлення цієї обставини змушує шукати конкурентні переваги (наявність багатой сировинної бази, вигідне географічне розташування, ємний внутрішній ринок тощо) або сучасні ресурси конкурентоспроможності, серед яких першорядне значення має якісний людський капітал. Саме освіта, що відповідає найкращим світовим стандартам, забезпечує належну «якість» цього ресурсу. Наявність повноцінної освіти стає надійним фундаментом для здійснення поступального й стійкого розвитку економіки й науки, створення новітніх проривних виробничих технологій, що забезпечують країнам із високим рівнем освіченості населення безумовну конкурентну перевагу у сучасному світі. Відповідно, ключове значення освітнього фактора для досягнення успіху робить його обов'язковим та важливим елементом державної стратегії розвитку, якщо не всіх, то переважної більшості країн світу.

Одним із головних способів досягнення цієї мети є впровадження в освітню практику інноваційних технологій навчання, а ширше – створення ефективної національної інноваційної інфраструктури, яка включає новаторські підходи не лише до змісту навчальних матеріалів, але й до супровідного комплексу завдань і механізмів підтримки навчального процесу. До них належать питання фінансового менеджменту, матеріально-технічної бази навчання, інтеграції з виробництвом, взаємодії з майбутніми роботодавцями,

З М І С Т

<i>Боріништейн Євген Русланович</i>	5
ОСВІТНЯ ТРАЄКТОРІЯ LIBERAL ARTS ЯК МОДЕЛЬ ЖИТТЯ	
<i>Аксьонова Віра Ігорівна, Рагуліна Анна Сергіївна</i>	7
СИНЕРГЕТИЧНА ПАРАДИГМА САМООРГАНІЗАЦІЇ ЦИВІЛІЗОВАНОГО ЛЮДСТВА ЗА ДОБУ ЕКОЦЕНТРИЗМУ ТА ЇЇ ВПЛИВ НА ЕФЕКТИВНІСТЬ ОСВІТНЬОЇ ДІЯЛЬНОСТІ	
<i>Барков Степан, Поплавська Тетяна Миколаївна</i>	11
ОСВІТА ЯК СФЕРА ТРАНСФОРМАЦІЇ ДУХОВНО-КУЛЬТУРНИХ ЦІННОСТЕЙ ЗАГАЛЬНОЛЮДСЬКОГО І НАЦІОНАЛЬНОГО ХАРАКТЕРУ	
<i>Бутенко Елеонора Геннадіївна, Поплавська Тетяна Миколаївна</i>	13
ІННОВАЦІЇ В СУЧАСНОМУ ОСВІТНЬОМУ ПРОСТОРИ: ЗАРУБІЖНИЙ ДОСВІД	
<i>Врайт Галина Яківна, Даниленко Анастасія Володимирівна</i>	15
РОЛЬ ЛІДЕРА У ЗБЕРЕЖЕННІ ТА РОЗВИТКУ КУЛЬТУРНИХ ЦІННОСТЕЙ	
<i>Городнюк Людмила Степанівна</i>	17
ЦИФРОВА ЛЮДИНА У ВИРІ ІНФОРМАЦІЇ «БЕЗ ФІЛЬТРІВ»: ПРО ВІРТУАЛЬНЕ І МЕДІЙНЕ ТРАВМУВАННЯ МАСОВОЇ СВІДОМОСТІ	
<i>Dobrolyubskaya Yuliya Andriivna</i>	20
MARGINALITY IN THE CONTEXT OF R. PARK'S STUDY OF SOCIAL MOBILITY	
<i>Кадієвська Ірина Аркадіївна</i>	24
ПРОБЛЕМА МОРАЛЬНОГО ВИХОВАННЯ В ОСВІТІ	
<i>Карастан Сергій</i>	25
ТРАНСФОРМАЦІЯ ЦІННОСТЕЙ ОСОБИСТОСТІ В КОНТЕКСТІ ПОДОЛАННЯ ТІНЬОВОЇ ЗАЙНЯТОСТІ НАСЕЛЕННЯ УКРАЇНИ	
<i>Козленко Павло Юхимович</i>	27
ВИЩА ОСВІТА ЯК ІДЕОЛОГІЯ	
<i>Луцик Ярослава, Поплавська Тетяна Миколаївна</i>	29
СИНГАПУРСЬКА СИСТЕМА ОСВІТИ ТА ЇЇ ВКЛАД В УСПІШНИЙ РОЗВИТОК КРАЇНИ	
<i>Мартинюк Вікторія, Атаманюк Зоя Миколаївна</i>	33
БІОСФЕРА ТА НООСФЕРА: ФІЛОСОФСЬКИЙ ВИМІР ВЗАЄМОЗВ'ЯЗКУ ПРИРОДИ І ЛЮДИНИ	
<i>Мемрук Альона Вадимівна, Петінова Оксана Борисівна</i>	35
ОРАТОРСЬКЕ МИСТЕЦТВО ТА МУЗИЧНА ЕКСПРЕСІЯ: ПАРАЛЕЛІ ТА ВЗАЄМОВПЛИВ (на прикладі ораторських прийомів у творах Й. С. Баха – «Страсті за Матвієм»)	
<i>Муся Анастасія, Петінова Оксана Борисівна</i>	37